

Tarvikekuvassa on leikkuualustan päällä pahvia ja papereita, mattoveitsi, viivoitin, naskali, taittoluu, sivellin, liimaa ja lankaa ja neula.

Kuinka sidoin Maatiaisen vuosikerran kansiin?

TEKSTI: HANNA-KAISA HYVÄRINEN

KUVAT: KAUKO PELTONEN JA HANNA-KAISA HYVÄRINEN

VANHOJEN kirjojen korjaaminen sekä lehtien ja muistikirjojen sitominen on tuonut minulle iloa jo vuosia. Kesätekemistä miettiessäni sain ajatuksen Maatiaisen lehtien sitomisesta kansiin. Erityisesti innostuin mahdollisuudesta sitoa juhluvuoden 2019 lehdet. Omani olivat valitettavasti joutuneet mieron teille. Maatiaisen toimistolta löytyi kuitenkin koko vuosikerta, kaikki neljä lehteä, ja vielä siemenluettelo.

Päätin sitoa lehdet siten, että teen ensin kansiin ja selän muodostaman kokonaisuuden ja tämän jälkeen ompelen lehdet selkään yksi kerrallaan.

Pari asiaa on syytä ottaa huomioon materiaaleja valitessa: Maatiaisen lehdet on painettu laadukkaalle paperille ja sivuja on runsaasti. Vuosikerta painaa puolisen kiloa. Jotta kirjasta tulisi kestävä, on pahvien, paperien ja lankojen oltava tukevia. Lisäksi kaikissa papereissa ja pahveissa konesuunnan on oltava kirjan selän suuntainen.

Seuraavassa lista tarvikkeista:

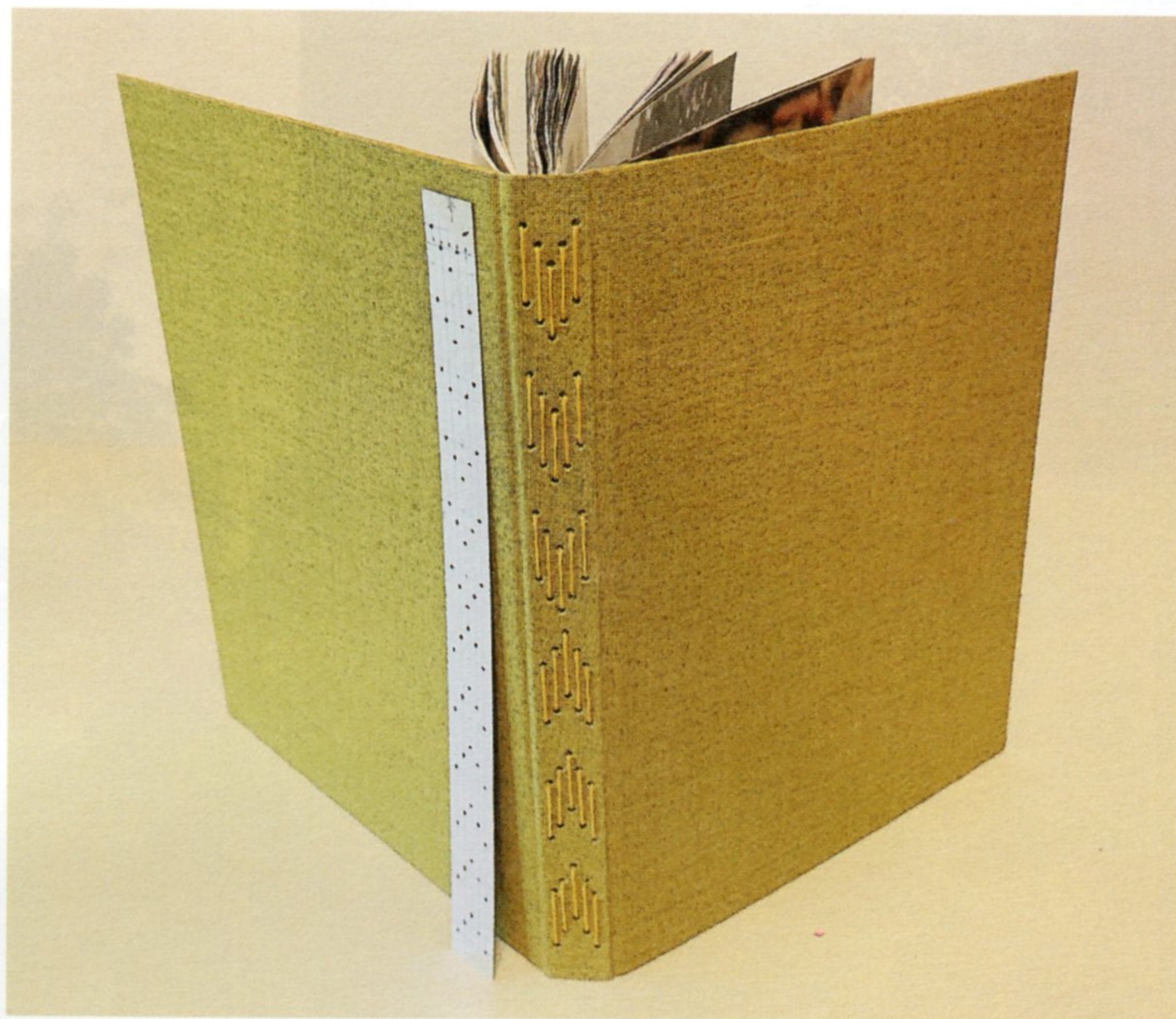
- pahvia kirjan kansiin, esim. 2mm paksua konepahvia
- pahvia kirjan selkään, esim. 1mm paksua konepahvia
- paperia selkähahvin ja kansi-pahvien yhdistämiseen, esim. paksua säkkipaperia
- materiaalia kansiin ja selän päällystämiseen, esim. kangasta tai kluuttia
- paperia kirjan sisäosan päällystämiseen

- lankaa lehtien kiinnittämiseen kirjan selkään, esim. suutarin lankaa, ja lankaan sopiva neula

Lisäksi käytin liimaa (kirjansitojan liima ja liisteri, Eri Keeperin käy), liimasivellintä, kynää, viivoitinta, mattoleikkuria alustoineen, piikkiä (naskali tms).

Ja näin kirjan teko eteni:

- mittasin lehtien koon
- leikkasin kaksi kansipahvia, leveys sama kuin lehdissä, korkeus 6mm suurempi kuin lehdissä
- leikkasin selkähahvin, leveys 18mm (sopiva leveys viidelle Maataisen lehdelle), korkeus sama kuin kansipahveissa
- yhdistin kansipahvit ja selkähahvin liimaamalla ne yhdistyspaperiin, selkähahvi yhdistyspaperin alapuolelle ja kansipahvit yhdistyspaperin yläpuolelle, kumpaankin väliin 5mm:n rako
- päällystin kansisysteemin kluutilla, kuivasin sen painon alla
- suunnittelin pistomallin, jonka mukaan lehdet kiinnitetään selkään
- pistelin naskalilla reiät selän läpi mallin mukaisille kohdilla
- poistin mattoveitsellä purseet selän sisäpuolelta

Kansien vieressä näkyy pistomalli, joka kuvastaa selkämyksessä juoksevien sidontalankojen reittiä. Lanka pistetään jokaisen sidottavan lehden keskiaukeaman läpi, joten tässä mallissa on viisi pystysuuntaista lankariviä.

- päällystin kansisysteemin sisäpuolen valitsemallani paperilla, kuivasin sen painon alla
- avasin naskalilla reiät, jotka paperi oli peittänyt
- poistin niitit lehdistä
- pistelin naskalilla reiät kuhunkin lehteen mallin mukaiselle kohdalle
- ompelin kunkin lehden erikseen kirjan selkään

Valmis! Kuvassa näkyy sitomani kirja selän puolelta sekä

käyttämäni pistelymalli. Pistelymallin voi luonnollisesti valita mieleisekseen. Kunkin lehden voi ommella miten haluaa. Pitää vain olla tarkka, että selän rei'itys ja vihkojen rei'itys vastaavat toisiaan.

Kirjansidonta on antanut minulle paljon muutakin kuin vain tekemisen mielihyvää. Kirjaksi sidotut lehdet ja muut paperit säilyvät ihan eri lailla kuin irtonainen materiaali. Personalliset muistikirjat ilahduttavat saajaansa, ainakin toivon niin. Ja korjattua kirjaa uskaltaa taas käyttää pelkäämättä, että se hajoaa käsiin.

→ Kansipahvit ja selkähahvi yhdistetään liimaamalla ne yhdistyspaperiin, selkähahvi yhdistyspaperin alapuolelle ja kansipahvit yhdistyspaperin yläpuolelle, kumpaankin väliin 5 mm:n rako.